Štev. 180. (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v nedeljo, 1. julija 1917 Letnik XLII.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 31·20
Za pol leta . . . . . „ 15·60
za tri mesece . . . . . „ 7·80
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 6·20
za pol leta . . . . . „ 3·60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti" — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilični račun št. 41.652.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 30. (Kor.) Uradno se razglaša: 30. junija 1917.

Vzhodno bojišče. — Že par dni v Galiciji naraščajoči sovražni topovski ogenj je od včeraj opoldne na črti Brzezany—Konjuchy narastel do največje srditosti. Kjer zahteva položaj, odgovarja naša artiljerija s krepkim uničevalnim ogniem. Pri Konjuchih izvršeni napad sovražne pehote se je razbil v našem ognju.

Italijansko . . . . . — Sovražni letalci so vrgli v bližini Trsta več bomb.

Jugovzhodno bojišče. — Nič novega.

Načelnik generalnega štaba:

NEMŠKO.

BEROLIN, 30. (Kor.) Veliki glavni stan, 30. junija 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Bojno delovanje artiljerije je bilo vsled deževnega vremena zmerno. Razvilo se je v močen ogenj le na malo točkah. Popoldne je ena angleška stotnija v spremstvu nizko letajočih letal južno Armentieresa prodrla v naše jarke; s protinapadom je bila zopet vržena. Ponoči je bilo odbitih več sovražnih izvidnih sunkov. Naši sunki ob Yseri in severozapadno St. Quentina so nam prinesli več Belgijcev in Francozov. — Armada nemškega cesarjeviča: Včeraj zjutraj so bavarske čete po uspešni pripravi izvršile nasilno poizvedovanje jugovzhodno Corbeny. Napadne čete so v širini 1200 m prodrle notri za sovražne črte in kljub žilavi protiobrambi razstrelile več nastanišč. Vrnile so se z velikim številom ujetnikov neovirano v lastne jarke. Zvečer so westfalski polki razširili svoj uspeh prejšnjega dne vzhodno Cerny. Z nenadnim napadom so zavzeli več črt sovražnih jarkov južno vasi La Bovelle. Število ujetnikov se je znatno zvišalo. Istočasno so napadli Francozi dvakrat z močnimi siami pri Cerny; bili so v bojih iz bližine odbiti. Tudi na zapadnem bregu Meze je bil dobiček 28. junija povečan. Na vzhodnem pobočju višine 304 je zavzel neki poznanjski polk okoli 500 m francoske postojanke. Iz Braniborčanov in Berlinčanov obstoječi napadni oddelki so se polastili sovražnih jarkov na črti Betincourt—Esnes. Dne 28. in 29. junija je bilo privedenih 82 ujetnikov. Sovražnik se je trdovratno upiral. Njegove krvave izgube so znatne. Z brezuspešnimi protinapadi na jugovzhodnem obronku gozda pri Avocourtu in proti jugozapadnemu pobočju višine 304 jih je še povečal. — Armada vojvode Albrehta: Nič bistvenega.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Na naraščajoči pritisk ostalih ententnih vlasti se pričenja rusko bojno delovanje v vzhodni Galiciji razvijati v nameravani napad. Močen uničevalni ogenj Rusov bruha od včeraj na naše postojanke ob progi Lvov—Brody do višin pri Brzezanih. Pri Konjuchih so izvršile ruske sile ponoči napad, a so se morale vsled našega uničevalnega ognja izgubonosno umakniti. Tudi severno in jugozapadno Lucka je rusko topovsko delovanje znatno narastlo. — Na fronti nadvojvode Jožefa in generala Mackensena je položaj neizpremenjen.

Macedonska fronta. — Nič novega.

BEROLIN, 30. (Kor.) Veliki glavni stan, 30. junija 1917, zvečer.

Na zapadni fronti vsled deževja nič posebnega. — Na vzhodu so se po močni predpripravi pričeli ruski pehotni napadi od gornje Stripe do zapadnega brega Zlote Lipe. Naval se je razbil v našem uničevalnem ognju.

Prvi generalni kvartirmojster: pl. Ludendorff.

Ruske ofenzivne priprave v Galiciji.

DUNAJ, 30. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: »Zürcher Post« objavlja sledečo brzojavko iz Ženeve: Po zanesljivih, v Pariz dospelih poročilih se rusko armadno vodstvo sedaj resno pripravlja za obnovitev ofenzive na jugozapadni fronti, ki je bila ustavljena lansko leto. V to svrho je rusko armadno vodstvo zbralo zelo znatne sile na avstro-ogrski fronti, pomnožila primerno topništvo in skuša kljub vsem težkočam notranje organizacije kolikor mogoče povišati municijske zaloge. Zanimivo je, da se vrše vojaške priprave ravno na avstrijskih tleh. — To poročilo jako čudno osvetljuje sklepe glede miru, ki jih je delavsko-vojaški svet v Petrogradu šele pred kratkim izvršil. On zahteva izrecno mir brez aneksij, rusko armadno vodstvo pa pripravlja sedaj novo ofenzivo, katere cilj ni nič drugega, kakor aneksije tujih ozemelj.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

29. junija. — Topovski boj je bil včeraj na vsej fronti precej živahen. Na sovražno obstreljevanje Ale smo odgovorili z bombardiranjem kolodvora v Caliagu. Na asiaški planoti je sovražnik koncentrično in srdito obstreljeval Col di Agnello. Pri Sv. Luciji smo ponovno z ognjem razbili sovražne zveze. Tekom večera so razvijala sovražna letala na Krasu veliko delovanje. Naše obrambne baterije so uspešno odgovarjale.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 30. (Kor.) Wolffov urad poroča: Naši podvodniki so v severnem zapornem vodovju potopili zopet 26.400, v Sredozemskem morju pa 27.042 ton.

BEROLIN, 30. (Kor.) Uradno se objavlja: V Atlantskem oceanu je bilo ponovno potopljenih 36.000 brutto-registrskih ton. V Sredozemskem morju je bila torpedirana neznana angleška mala križarka.

BERN, 29. (Kor.) »Nouvelliste de Lyon« poroča iz Lyona: Parnik »Orinon« (2571 ton iz Bilbao, last neke španske družbe) je bil od nekega podvodnika potopljen.

FRANCOSKA KRIŽARKA »KLEBER« SE POTOPILA.

PARIZ, 29. (Kor.) Agence Havas javlja: Križarka »Kleber«, ki je bila na potu v Brest, da se jo postavi izven službe, je dne 27. t. m. na višini St. Mathien zadela mino in se potopila. Pogreša se 35 mož in 3 oficirje.

Križarka »Kleber« je bila zgrajena l. 1902 in je imela 500 mož posadke, dva 19'45 cm, osem 16'45, štiri 10, šestnajst 4'7 cm topov.

Vesti iz Grške.

Grška odpoklicala svoje poslanike iz četverozveznih držav.

LONDON, 30. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Aten z dne 29. t. m.: Grški poslaniki v Berolinu, na Dunaju, v Carigradu in Sofiji so bili odpoklicani. Diplomatični odnošaji so prekinjeni.

DUNAJ, 30. (Kor.) Grški poslanik se je danes popoldne zglasil v ministrstvu zunanjih stvari, in je sporočil, da se z ozirom na to, da se je vzpostavila sloga med obema, doslej Grško v dva tabora delečima strankama, in da se grške čete bore na macedonski fronti, smatra grška vlada prisiljeno, da pretrga diplomatske zveze z Avstro-Ogrsko. Varstvo grških koristi v monarhiji se je poverilo inozemskemu poslaništvu.

BEROLIN, 30. (Kor.) Kakor poroča Wolffov urad, je tukajšnj grški poslanik Theotokis novi vladi v Atenah brzojavno naznanil svoj odstop in izročil posle prvemu legacijskemu svetniku Polychroniadisu.

LONDON, 30. (Kor.) »Daily Mail« javlja iz Aten 28. t. m.: Zvezne čete so zvečer zapustile Atene. Polk venizelovske narodne armade jih je nadomestil.

Položaj v Atenah.

MILAN, 29. (Kor.) »Secolo« poroča iz Aten, da namerava Venizelos takoj sestaviti komisijo, ki bo imela nalogo, da poravna nasprotstva med Italijo in Grško in doseže med obema sporazum v interesu četverozveze. Prihod Venizelosa v Atene je izzval nemire; med venizelisti in kralju zvestimi je prišlo do spopadov. Francoske in ruske čete so napravile zopet mir. V Atiki je sedaj okoli 40.000 vojakov zaveznikov. Višji komisar Jonnart je manje optimističen, posebno ker so kraljevi pristaši na Peloponezu aretirali, pretepli in zaprli več venizelistov. Princ Nikolaj odpotuje v Švico, princ Krištof na Angleško.

Nova Rusija.

Kozaki odločno na strani vlade.

PETROGRAD, 29. (Kor.) Skupščina kozakov je po posvetovanjih glede stališča napram sedanji vladi sprejela resolucijo, ki naglaša, da izreka skupščina vladi popolno zaupanje in izraža prepričanje, da bo vlada v tesni zvezi z zavezniki dosegla notranje-politično svobodo. Resolucija končuje z besedami: Kozaki iz vse Rusije bodo krepko podpirali vlado v njenih stremljenjih, da napravi konec anarhiji in zaduši vsak poizkus protirevolucije.

PETROGRAD, 30. (Petr. brz. ag. — Kor.) Vseruski kozaški kongres je z vsemi proti enemu glasu sprejel naslednjo resolucijo o agrarnem vprašanju: 1. Ves danes Kozakom pripadajoči in njihovo zgodovinsko dedščino tvoreči svet ostane v njihovi lasti. 2. Vsa posestva, ki se nahajajo v kozaškem ozemlju in so bila pod staro vladavino podeljena posameznim osebam, ter svet, ki jih poseduje tamkaj država ali cerkev, naj se vrnejo prvotnim lastnikom. 3. V kozaškem ozemlju ležeča in kmetom pripadajoča posestva ostanejo last kmetov.

Cesar odpravil kazen okov.

DUNAJ, 30. (Kor.) Armadni naredbeni list objavlja sledeči cesarjev ukaz: V izpopolnilo Mojega povelja z dne 2. marca 1917 odrejam odpravo kazni okov (špang).

Cesarska dvojica v Monakovem.

DUNAJ, 30. (Kor.) Cesarska dvojica je danes zjutraj s posebnim dvornim vlakom odpotovala v Monakovo.

MONAKOVO, 30. (Kor.) Cesar in cesarica sta prispela s posebnim dvornim vlakom ob ½6 zvečer semkaj in sta bila pozdravljena na kolodvoru od kralja, kraljice in princev. Na potu v prestolico je bila vladarska dvojica živahno pozdravljena. Cesar je sprejel tekom dneva več oseb. Vnanji minister grof Czernin je konferiral z bavarskim ministrskim predsednikom in vojnim ministrom in bil nato sprejet od kralja v avdijenci. Zvečer se je vršila dvorna večerja. Cesar Karel je podelil kralju Ludoviku veliki križec reda Marije Terezije. Tudi več drugih visokih dostojanstvenikov in državnikov je dobilo visoka odlikovanja. Zvečer se je podala cesarska dvojica v Stuttgart v obiske k virtemberškemu dvoru.

Odstop švedskega notranjega ministra.

STOCKHOLM, 29. (Kor.) Minister za notranje stvari je odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan višji predsednik Valter Muray.

Interpelacija

poslanca dr. Rybaža, dr. Gregorčiča, Fona in tovarišev na vse skupno ministrstvo glede uradne rabe italijanskih krajevnih imen za kraje, hribe in reke v slovenskem ozemlju.

Proti stremljenjem italijanske irredente, ki so merila na odtrganje vsega avstrijskega Primorja, je že enostavno dejstvo obstoja slovensko-hrvatske večine v prebivalstvu tvorilo naravno oviro. Da se odstrani ta ovira in da bi se mogla na narodnostno načelo se opirajoča irredentska stremljenja opravičiti pred svetom, je želela irredenta Primorsko v jezikovnem oziru izpremeniti v italijansko deželo ali pa vsaj pobuditi vtis, da je dežela taka.

Prvemu namenu je bilo v uradu, šoli in javnem življenju z vsemi silami izvrševano poitalijančevanje prebivalstva, zlasti mladine, dočim pa je med sredstvi v dosego drugega namena igralo veliko mogočno mesto izvrševano izpodrivanje slovenskih imen krajev, rek in hribov ter njih nadomeščanje z italijanskimi, večinoma šele v zadnjih letih samovoljno skovanimi. Zlasti je bilo takoimenovano italijansko nacijonalno-liberalno časopisje, ki je odlično podpiralo razširjanje novih italijanskih krajevnih imen, toda tudi avtonomne oblasti so podpirale njih uporabo na najizdatnejši način.

Čisto nepojmljivo pa je, da so ta prizadevanja irredentske propagande podpirale tudi oblasti. Povsod so se v uradnem občevanju skoraj tudi za čisto slovenske kraje uporabljale izključno italijanske označbe. Ta imena se nahajajo na vseh zemljevidih in v veliki meri tudi v onih, ki jih izdaja c. in kr. vojaški zemljepisni zavod.

Potemtakem se ni čuditi, če ni samo v sovražnem, temveč tudi v nevtralnem inozemstvu vladalo mnenje, da gre za italijanska ozemlja, torej ozemlja, ki jih je treba »osvoboditi«; saj v tem pogledu celo zelo važne in vplivne avstrijske in skupne oblasti niso bile na jasnem.

Že v miru je povzročalo to zelo neprijetne posledice, kakor dokazuje zgodovina pogajanj, ki so se vršila z Italijo pred izbruhom vojne; sedaj pa, ko je veliko omenjenih krajev po junaštvih naše brezprimerne soške armade zaslovelo po vsem svetu, se mora čutiti tem bridkeje, da italijanska imena teh krajev vzbujajo v vsem svetu videz, kot da bi se Italijani borili za »osvoboditev« ozemelj, v katerih bivajo njihovi rojaki. In vendar leže Doberdo, Opacchiasella, Jamiano, Chiappovano, Auzza, Monte santo itd. v čisto slovenskem jezikovnem ozemlju, kjer ni niti enega Italijana, in jih pozna tamošnje, sedaj žal pregnano prebivalstvo samo po slovenskih imenih: Doberdob, Opatjeselo, Jamlje, Čepovan, Avče, Sveta gora.

Čisto neumljivo je, da se v prevodih italijanskih vojnih poročil ohranjajo po Italijanih naravnost izmišljena italijanska imena Boscomalo (Hudilog), Duttogliano (Dutovlje), Cominiano (Komen), Frigido (Vipava) itd.

Dočim se glede južne Tirolske stremi za tem, da bi se celo za čisto italijanske kraje uvedla zelo čudna nemška imena, se v slovenskem delu goriškega Primorja prvotna slovenska imena, ki jih izključno uporablja prebivalstvo in so torej edino prava, nadomeščajo z italijanskimi.

Pripomniti je pri tem, da je na primer ime Doberdoba, ki se je povzdignil do svetovnozgodovinskega pomena, v starejših specijalnih zemljevidih še navedeno v pravilni slovenski obliki.

Pač je skrajni čas, da ves svet izve že iz imen onih krajev, da gre za slovensko ozemlje, po katerem Italijani stegajo svoje poželjive roke.

Zato **vprašajo podpisani:**

»Ali je vlada voljna ukreniti takoj vse potrebno, da se bodo za kraje, hribe in reke, nahajajoče se v slovenskem ozemlju Goriške in Gradiščanske, v uradnem občevanju civilnih in vojaških oblasti uporabljala izključno slovenska imena.«

Dr. Rybář, dr. Gregorčič, Fon, I. Biankini, Jaklič, Prodan, Brenčič, dr. Sesavdić, dr. Fr. Jankovič, Roškar, Demšar, dr. Benkovič, Pogačnik, Spinčić, Ivčević, dr. Krek, Čingrija.

Za neodvisnost poslancev.

Govor državnega poslanca dr. Otokarja **Rybáža** v II. seji drž. zbora, 5. junija 1917.

Šlo je za drugo čitanje predloge o izpremembi državnozborskega poslovnika in poročevalec posl. Hummer je predlagal, da naj se črta § 7. predloge, ki je določal, da naj se poslanci **oproste** (»entheben«) vojaške službe, ne pa da se onim, ki so v vojaški službi za čas zborovanja državnega zbora dovoli samo dopust. — Domobranski minister je opozoril poročevalca, da bi § 7., kot je predlagan, izpreminjal tozadevno določbo brambnega zakona, zakona o črni vojski in zakona o vojnih dajatvah, vsled česar bi bilo treba sporazuma z Ogrsko, da se tudi tam doseže enaka izpremenba. Poročevalec je predlagal črtanje § 7. in pripomnil, da bo zbornica v kratkem imela priliko, da sklene tozadevno zakonsko določbo. Kot drugi govornik v podrobni razpravi je govoril poslanec

dr. Otokar Rybář,

ki je uvodoma poudarjal, da bi se glede na pomislekc, ki jih ima domobranski minister proti določbi § 7. znalo zavleči uzakonjenje in sankcijoniranje poslovnika. — Sicer je lepo, da je domobranski minister opozoril na potrebo soglašanja z ogrskimi tozadevnimi določbami, vendar pa je tudi resnica, da na Ogrskem niso bili nikdar tako tenkočutni napram nam, kot smo pa mi napram njim. Saj je znano, da so na Ogrskem zadnji čas celo v takih zakonih, kjer se je reklo pri nas, da se ne sme izpreminjati ali izpustiti niti ena sama vejica, izpremenili tebinič meninič celo paragrafe. Tako so storili zlasti z vojaškim kazenskim redom, ki so si ga izpremenili popolnoma po svoje in ga predložili v potrdilo cesarju, ki ga je tudi potrdil. (Čujte! Čujte! — Posl. Kalina: Ogrski kralj!) Ki pa je obenem avstrijski cesar. Potemtakem pač ni treba pomislekov, da tudi naša zbornica izvede svojo voljo, ali jo vsaj skuša izvesti. Ne padajmo vendar na kolena pred vsako ministrsko besedo (pritrjevanje) in ne storimo onega, kar se nam ukazuje. Saj je res: mi, ki smo odrinili v vojaško službo, smo se morali in se moramo še danes pokoriti vsakemu vojaškemu povelju, toda tu smo poslanci, neodvisni poslanci (odobravanje), ki naj govorimo, kakor najbolje vemo in znamo, in tudi glasujemo. To sem hotel povedati, ker sem smatral za potrebno, da poudarim to naše stališče, in sem hotel tudi za bodočnost nastopiti proti vsakemu poizkusu, da bi se vplivalo na nas v kaki smeri. (Bravo! Bravo!)

Govornik je izrazil nato upanje, da poročevalec sam v kratkem poskrbi za zakonski načrt, ki bo varoval v polni meri poslansko imuniteto tudi glede vojaške službe.

Zakaj so določbe § 7 nezadostne? — Omenjal je že gospod tovariš Kalina, da poslanci, ki so poklicani v vojaško službo, niso dovolj zavarovani v svoji imuniteti, da trdil je celo, da je dr. Friderik Adler pri svoji kazenski razpravi užival večjo svobodo govora, kot jo pa uživajo poslanci tu. (Pritrjevanje). Gospoda moja! Takoj po njem je na krščanskosocijalnih klopeh vstal gospod — bil je gospod poslanec **Wollek,** ki je izjavil, da bi prebivalstvo smatralo kot privilegium odiosum (mrzko predpravico), če bi se poslanci oprostili vojaške službe. Jaz pa opozarjam na to, da je velik razred državljanov, ki se nahajajo tudi na odličnem mestu, in sicer mladi ljudje, oproščeni skoraj do zadnjega moža in poznajo strelski jarek samo iz Praterja; to je veliki razred državnih uradnikov, da celo občinskih in deželnih uradnikov, skratka javnih funkcijonarjev. Zakaj so bili oproščeni ti ljudje? Zakaj niso bili poklicani? Zakaj so jim privolili te predpravice, ko mora vendar na prebivalstvo napravljati zelo neprijeten vtisk, če si pravi: Ti ljudje, ki jih plačujemo mi, ostajajo doma, dočim pa mi, davkoplačevalci, moramo pod orožje in moramo tvegati svoje življenje! Zakaj se dogaja to? To se dogaja, gospoda moja, priznati hočem lojalno, v javnem interesu, ker ti gospodje morajo opravljati službe, izvrševati posle, ki rabijo deloma za vzdrževanje reda, deloma za daljni obrat državnega stroja, za pobiranje davkov, skratka, ker morajo biti oproščeni v državnem interesu.

Gospod poslanec Wollek mora imeti o nalogah in dostojanstvu poslanca zelo čudne pojme, če nas ne postavlja niti na stopnjo majhnega državnega uradnika (odobravanje), če nam ne priznava niti te važnosti.

Gospoda moja! Gospod poslanec Wollek je pozneje izjavil, da je popolnoma prav, da poslanec, četudi parlament ne zboruje tri leta, vendar dobiva svojo plačo, kajti prebivalstvo da se ne ozira na to, da ne dobiva dijet, temveč se vseeno obrača nanj. Kaj se pravi to? Da prebivalstvo tudi v času, ko ni parlamenta, in tedaj menda še bolj, potrebuje poslanca in zahteva od njega vse mogoče. Dejstvo je tudi, da oni poslanci, ki so ostali doma, in bilo je takih veliko število, posebno pa poslanci iz ozemelj, ki jih je zasedel sovražnik, morajo v vojnem času veliko več delovati v javnem interesu in so tudi delali več, kot pa je bilo mogoče drugače v prejšnjih nesrečnih parlamentarnih časih, in več kot se je v resnici delalo tedaj. Opozarjam samo na begunške odbore, na razna dela, ki jih opravljajo poslanci v aprovizacijskih komisijah (klic: V vzdrževanjskih vprašanjih!), da, vzdrževanjskih vprašanjih, skratka, v vseh vprašanjih, ki so v najožji zvezi z življenjem in potrebami prebivalstva. Če se torej poslanec, edino svobodno izvoljeni zastopnik, odvzame prebivalstvu v takem trenutku, če se mu onemogoči, da bi izpolnjeval svojo dolžnost, da bi opravljal svoje posle, se oropa tako prebivalstvo svojega naravnega in zakonitega zastopnika. (Odobravanje.) Prebivalstvo je v takem slučaju potem popolnoma izročeno samovolji oblasti, in da se pri oblastvih vrše samovoljnosti, mislim, mi ni treba dokazati.

Da, gospoda moja, šel bi še korak dalje. Trdil bi, da so se oni poslanci, ki so bili tako srečni, da so bili dobro napisani pri gotovih oblastih in poveljništvih, nahajali v veliko srečnejšem položaju kot pa oni, ki so ostali doma. Kajti ni se jim bilo treba izpostavljati, vršili so tam svojo službo, kot so jo vedeli in znali, dočim pa je poslanec, ki je ostal doma in je posredoval za svoje volilce pri oblastvih, moral riskirati, da ga internirajo. Zgodilo se je to mnogim, in sicer ne samo na tej strani, temveč tudi (kažoč na levo) na tej strani. (Klic: Tam samo malokaterim!) Toda zgodilo se je!

(Konec jutri.)

Razne politične vesti.

Volitve v delegacije. Te dni se je bila razširila v parlamentu vest, da se Čehi s Češkega tokrat ne mislijo držati kompromisa, po katerem so pri prejšnjih volitvah v delegacije prepuščali Nemcem razmerno število delegacijskih mandatov. In to vkljub temu, da imajo Čehi absolutno večino glasov za češko kronovino. (Znano je, da se v delegacije voli po kronovinah.) Vest je bila resnična v toliko, da so češki radikalci v »Češki Zvezi« stavili tak predlog. Večina pa je sklenila, da je ostati pri dosedanji praksi in lojalno prepustiti nemški manjšini razmerno zastopstvo v avstrijski delegaciji. To je značilno tem bolj, ako se pomisli, da v državnem zboru ni hujših nasprotnikov, nego so češki in nemški poslanci s Češkega. **To naj bi uvaževala tržaška socijalno-demokratična poslanca, ki sta** — akoravno niti ne tvorita absolutne večine tržaških poslancev — od leta 1907 sem izrabijala položaj v svojo korist tako, da je bil Trst vedno zastopan po poslancu Pittoniju! Ali se socijalno - demokratični stranki ne zdi umestno, da bi posnemala spravljivo postopanje čeških poslancev, ki so po večini nacijonalisti, in da bi v desetih letih vsaj enkrat prepustili tržaški mandat za delegacije zastopniku slovenske manjšine, poslancu dru. Rybařu?

Razširjenje nemškega šolstva v Trstu.

Čisto neopaženo se je državno nemško šolstvo v Trstu pred par tedni znatno izpopolnilo. Šola v ulici Fontana, ki je obsegala prej deške in dekliške razrede ljudske šole ter v svojih dveh poslopjih — v ulici Fontana in nasproti v ulici S. Francesco — dala prostora tudi deškim in dekliškim vsporednicam meščanskih šol na P. Lipsia, je zdaj urejena kot samo dekliška ljudska in meščanska šola, ljudski in meščanski deški razredi v hiši S. Francesco 25 so pa združeni v novo ljudsko in meščansko deško šolo v ulici S. Francesco. Dekliško ljudsko in meščansko šolo vodi c. kr. ravnatelj, cesarski svetnik A. Brunnlechner, ravnateljem na novi deški ljudski in meščanski šoli v ul. S. Francesco je pa imenovan c. kr. strokovni učitelj dekliške ljudske in meščanske šole P. Lipsia, Karl Niklas.

S to novo uredbo — novo je namreč le mesto ravnatelja, razredi so bili že prej otvorjeni kot vsporednice šole v ulici Fontana in deške in dekliške na P. Lipsia — je doseglo nemško državno šolstvo v Trstu samostojno **četrto** ljudsko in meščansko šolo. Te šole so: 1.) dekliška ljudska in meščanska šola P. Lipsia — ravnatelj K. Stolz; 2.) deška ljudska in meščanska šola P. Lipsia — ravnatelj A. Endler; 3.) dekliška ljudska in meščanska šola ul. Fontana — ravnatelj A. Brunnlechner; 4.) deška ljudska in meščanska šola ul. S. Francesco — ravnatelj K. Niklas. Vseh razredov je okoli 75, ki so za prve tri šole nastanjeni v državnih šolskih poslopjih P. Lipsia in ul. Fon-

tana, za četrto pa v zasebni hiši ul. S. Francesco 25., najeti na državne stroške. Koliko nemških, laških in slovenskih otrok je v teh popolnoma v nemškem smislu urejenih ljudskih in meščanskih šolah, tega danes ne vemo, upamo pa, da izvemo to koncem leta iz tiskanih letnih poročil. Za primerjanje onim, ki bi hoteli razmišljati o stvari, pa bodi povedano, koliko imamo v Trstu slovenskih ljudskih in meščanskih šol. Slovenci, ki nas je okoli 70 tisoč v Trstu, imamo te-le — **zasebne** ljudske in meščanske šole: 1.) Osemrazredna deška ljudska in meščanska šola v ulici Giuliani (pri Sv. Jakobu) z vsporednico na Acquedottu (12 + 5 = 17 razredov) — ravnatelj I. Vrščaj; 2.) osemrazredna dekliška ljudska šola v ul. Montecchi (pri Sv. Jakobu) (12 razredov) — šolska voditeljica M. Engelman; 3.) osemrazredna dekliška ljudska šola v ul. Acquedotto 20 (8 razredov) — šolska voditeljica R. Goli. Prvi dve šoli — izvzemši deške vsporednice na Acquedottu — ste nastanjeni v šolskem poslopju **družbe sv. Cirila in Metoda** pri Sv. Jakobu, tretja pa in deške vsporednice ljudske in meščanske šole pri Sv. Jakobu so nastanjene v hiši **»Trgovske obrtne zadruge«**, ki jo je **najela družba sv. Cirila in Metoda!!** Da bo primerjanje popolno, bodi povedano še, da so vsi štirje ravnatelji, vsi učitelji in vse učiteljice in vsi šolski sluge gori omenjenih štirih nemških državnih šol plačani kot državni uslužbenci **iz državnega** zaklada. Ravnatelj slovenske zasebne deške ljudske in meščanske šole in voditeljici obeh osemrazrednih slovenskih zasebnih ljudskih šol ter 16 učiteljev, oziroma učiteljic in en katehet so plačani kot učitelji oziroma učiteljice — kakor ravnatelj oziroma voditeljici pa ne — kot državni uslužbenci iz državnega zaklada; gori navedeni ravnatelj in obe voditeljici v lastnosti šolskih voditeljev, potem 18 učiteljev, oziroma učiteljic, 4 pomožni katehetje in 3 šolski sluge so plačani kot **zasebni** uslužbenci **iz zaklada družbe sv. Cirila in Metoda, ki plačuje iz svojega tudi vse druge stroške za vse tri šole.** Koncem — da se lahko tudi to primerja — bodi še povedano, da do vhodov v šolsko poslopje pri Sv. Jakobu, **last družbe sv. Cirila in Metoda**, ne vodi nikaka regulirana ter seveda tudi ne tlakana, a še manj normalno snažena in negovana **javna** cesta, ampak dva popolnoma zanemarjena kosa zasebne lasti — čigave: to bi morda mogel ugotoviti oni umetnik, ki se more orijentirati v tržaški zemljiški knjigi — cest Guliani in Montecchi, dočim so imenovane državne šole, kakor je znano vsakemu poznavalcu Trsta situirane ob skrbno negovanih javnih cestah. Vidi se torej, da se tudi mestna uprava zaveda svojih dolžnosti napram slovenski šoli; izbriši se v tem ravna po državni šolski oblasti.

Dostavljamo še, da se v zadnjem času mnogo govori **o ustanovitvi državne nemške ljudske šole v Rojanu, ter da je pri Sv. Vidu že 2 leta dozidano poslopje za nemško šolo; poslopje je postavila uprava državnih železnic.** Da je bil razven nemškega **mestnega** otroškega vrtca pri Sv. Vidu otvorjen na državni deški ljudski in meščanski šoli P. Lipsia **državen** otroški vrtec, to posnamemo iz zadnjega »Verordnungsblatta«, ki objavlja imenovanje c. kr. vrtnarice M. Kulička.

Zakaj pa »Verordnungsblatt« ni doslej objavil imenovanja ravnatelja K. Niklasa — tudi tržaški »Tagblatt« trdovratno molči o tem — tega ne umejemo. Ali je treba to skrivati? Nima več smisla to skrivanje zdaj, ko poznamo iz »Edinosti«: **»Osterprogramm 1916.«**

Vsemu ženstvu Avstrije!

Mnogo tisočev junakov, ki v tej trdi, vsiljeni nam vojni pokladajo svoje življenje, morajo svoje žene in otroke ostavljati ne le v boli in žalosti, marveč tudi v bedi; in misel na te, ki so ostali doma brez pomoči, je bila pač najbrižkeja v njih smrtni uri.

Država ne more tu izdatno pomagati; in če bi tudi mogla z denarjem, nikdar pa ne more prinašati milosrčne pomoči, ki bi zapuščene zopet povzdigala in jih nadaljev podpirala na njihovi težki poti.

Spričo te bede se je neka žena kmalu po začetku vojne odločila, da pozove vse ženstvo Avstrije, da se kot urejena vojska stavi v službo takega milosrčnega dela.

Že so stotisoči sledili pozivu in celi okraji so že tako popolno organizirani, da pripada tam kaka četrtina ženskega prebivalstva našemu udruženju, torej skoro vse žene in dekleta, ki so v dobi, ko morejo sodelovati.

Tako je nastalo **žensko vojno prispevanje**, ki uresničuje misel splošne oskrbne dolžnosti vseh žena Avstrije. Prispevanje naj ne bo torej obstajalo samo v dajanju denarja marveč tudi v zvestem milosrčnem delu.

S prispevanjem male članarine **20 stotink mesečno**, ki naj bi jo pa plačevala vsaka žena, ki le more, ali pa 2 kroni 40 stotink na leto, se v Avstriji naberejo **milijoni!**

To udruženje ženâ Avstrije, **žensko vojno prispevanje**, se je popolnoma priključilo c. kr. avstrijskemu vojaško-vdovskemu in sirotinskemu zakladu, tvori del tega društva in sicer tako, da vsaka ženska, ki je pristopila kaki okrajni skupini ženskega vojnega prispevanja in ki plača gori omenjeni prispevek, ob enem pripada kot reden in polnopravičen član vsem organizacijam vdovskega in sirotinskega zaklada v nje okraju.

Tako se bo ženstvo Avstrije kot redna vojska udeleževalo oskrbe po vojakih zaostalih vdov in sirot in se mu odpre neizmerno polje za milosrčno delovanje.

Naša vojna moč je v dnevih sile in boja pokazala čudovito moč; tako naj in bodo tudi Avstrijke ženam drugih dežel prednjačile kot uzor v svojem milosrčnem udruženju, poklicanem, da lajša trpljenja, ki spadajo k najtežjim, kar nam jih je prinesla vojna.

Tako se ustanovi tudi v Trstu krajna skupina ženskega vojnega prispevanja pod častnim predsedstvom njene ekscelence, gospe baronice Fries-Skene. Prijave pristopa sprejema tudi gospa Zinka dr. Rybářeva, ulica Valdirivo št. 11.

* * *

Ta poziv smo prejeli v objavo od poklicane strani. Naj dodamo še nekoliko pojasnil. Organizacija ženskega vojnega prispevanja zasleduje — kakor je razvidno iz gornjega oklica — najplemeniteje, človekoljubne namene, posveča se samaritanski nalogi, delu človeškega usmiljenja v najlepšem pomenu te besede. Zaslužuje to delo torej, da se mu pridruži vsaka ženska, ki le more. In z ozirom na nizki prispevek more to — lahko rečemo — večina ženâ na tržaškem ozemlju. V kolikor ne kliče že vzvišeni namen sam, naj v pobudo slovenskemu ženstvu opozorimo na sledeče okolnosti. Krajna skupina tržaška bo organizirana narodnostnim razmeram primerno: imela bo italijanski, slovenski in nemški oddelek. Načelnica slovenskemu oddelku bo gospa dr. Rybářeva. Prispevki se bodo porabljali na korist vdovam in sirotam po padlih vojakih s tržaškega ozemlja. Zajamčena je popolna enakopravnost vseh treh skupin, tako, da bo naš slovenski živelj v pravem razmerju deležen dobrot tega človekoljubnega dela. Lahko rečemo torej, da bodo male žrtve, ki jih boste v tej organizaciji pokladale slovenska žena in dekle, v podporo nesrečnim bitjem **njiju krvi, da bodo krvnim svojcem blažile trpljenje, da bodo otirale solze nesrečnežem, od katerih je vojna zahtevala najtežjo žetev, ki so najbolj potrebni in ki so hčere in sinovi našega roda.** Različnega mnenja smo lahko v marsičem — tudi glede vojne — ali v eni ideji in misli moramo biti združeni vsi: v veliki sveti ideji človekoljubja, v misli usmiljenja do trpečega sočloveka! Na posledicah vojne trpimo težko vsi, ali, kaj je naše trpljenje v primeri z onim, ki je morajo prenašati vdove in sirote, ki jih je zadel največi in najhujši udarec?!

Slovenske žene in dekleta: pristopajte k ženskemu vojnemu prispevanju! Sočlovek, ki mu boste pomagale blažiti težko stanje, vas bo blagoslavljal v neizmerni hvaležnosti!

Aprovizacijske stvari.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 2. julija do 7. julija t. l., (23 razdeljevanje), se bodo mogla (proti preščipljenju štev. 23 izkaznice za živila) dobiti naslednja živila in drugi predmeti aprovizacijske komisije in sicer na eno osebo:

KORUZNA MOKA.

¼ kg koruzne moke po 80 vin. kg.

TESTENINA.

¼ kg testenine po K 1'76 kg

SUHA ČEBULA.

5 dkg suhe čebule po K 16'80 kg.
5 dkg 84 vin.

JAJCA.

2 (dve) jajci na osebo in teden po 22 vin. eno.

SIR.

60 g (6 dkg) sira Gouda po kron 9 kg. Največ se ga bo moglo dobiti 42 dkg.

SLANINA.

Izkaznice št. 13. in dopolnilne izkaznice št. 23 za slanino veljajo do vštete sobote, 7. julija t. l.

DOPOLNILNE IZKAZNICE ZA MAŠČOBE.

Dotične osebe, ki opravljajo težko delo ter imajo zato pravico do dopolnilne izkaznice za kruh in do dopolnilne izkaznice za maščobe z odrezki, zaznamenovanimi s črko S, dobe proti izročitvi odrezkov te poslednje izkaznice, veljavnih za čas od 1. julija do 7. julija t. l., dopolnilno izkaznico s štev. 24 ter morejo nanjo do vštete sobote, 14. julija t. l., v običajnih prodajalnah dobiti 3 (tri) dkg slanine.

SVINJINA.

V torek, 3. t. m., se prično prodaja svinjine proti izročitvi lila- rujavkasto- črnih izkaznic (19. izdaja), ki so že v posesti občinstva. Prodajala se bo pri vseh slaninarjih in sicer na izkaznice od št. 1 do štev. 10.000 A, B, C, D, E, v torek, 3. t. m., na izkaznice od št. 10.001 do št. 20.000 A, B, C, D, E, v sredo, 4. t. m., na izkaznice od št. 20.001 do št. 30.000 A, B, C, D, E, v četrtek, 5. t. m. Kdor bi iz upoštevanja vrednega vzroka ne mogel kupiti svinjine določenega dne, jo more dobiti popolnoma izjemno v soboto, 7. t. m. Vsaka oseba ima pravico, da dobi na eno lila - rujavkasto - črno izkaznico 10 dkg vsoljene svinjine po K 4'40 kg.

SIROVO MASLO.

Na vsakih 6 (šest) odrezkov oficijelne izkaznice za maščobe, veljavnih za čas od od 2. do 7. julija t. l., se bo moglo tekom tega razdeljevanja v vseh lokalih, kjer se razpečavajo živila aprov. komisije, obenem z drugimi živili dobiti tudi 120 g (12 dkg) surovega masla na osebo po K 12'50 kg (12 dkg K 1'50).

IZKAZNICE ZA SVINJINO.

Tekom tega razdeljevanja dobe odjemalci tudi izkaznice (sivo-rjavkasto-črne barve) za svinjino (20. izdajo.)

IZKAZNICE ZA GOVEDINO.

Nadalje se bodo dobile izkaznice št. 2 za govedino. — Kdaj stopijo te izkaznice v veljavo, se objavi posebej.

VSOLJENE SARDELE.

Na običajnih mestih se bo nadaljevala prodaja vsoljenih sardel.

SARDINE V ŠKATLJAH.

Na izkaznice z enim do treh odmerkov se bo mogla dobiti po ena škatlja sardin (v olju), na izkaznice s štirimi ali več odmerki pa po dve škatlji, in sicer po K 3 škatlja.

VŽIGALICE.

Dobivale se bodo švedske vžigalice, ali ne več kot 8 škatljic na izkaznico, in sicer po 6 (šest) vin. škatljica.

* * *

Za one odjemalce prodajalen aprov. komisije, ki včeraj radi predčasne zatvoritve prodajalen niso mogli nakupiti svojega tedenskega odmerka, bo danes, v nedeljo, **1. julija, od 8 do 10 dop.** odprta **prodajalna v ulici Orologio št. 6.** in sicer brez ozira na to, pod katero prodajalno spadajo sicer omenjeni odjemalci.

Domače vesti.

Sestanek zaupnikov političnega društva »Edinosti«. Opozarjamo še enkrat na **današnji sestanek v sobi »Slovanske Čitalnice« v Narodnem domu, ki se bo vršil ob ½10 dopoldne,** na katerega so vabljeni vsi zaupniki pol. dr. »Edinosti«, društveni odborniki, namestniki, bivši deželni poslanci, člani šentjakobskega in drugih krajevnih pododborov in sploh vsi krajevni zaupniki. Poročal bo med drugim državni poslanec **dr. Otokar Rybař** o delovanju državnega zbora. Vabimo torej vse zaupnike, da se udeleže sestanka točno in polnoštevilno.

Občevanje volilcev s poslanci. Z ozirom na našo javno pritožbo v listu, da nam tržaške pošte niso hotele sprejeti zaprtega pisma, naslovljenega na **državnega poslanca g. dr. Otokarja Rybáře v parlamentu na Dunaju**, nas je obvestil gospod državni poslanec, da se je v stvari pisemskega občevanja volilcev s poslanci, ki mora biti v smislu poslanske imunitete popolnoma neovirano, obrnil predvsem na zborničnega predsednika, poslanca dr. Grossa, potem pa na trgovinskega ministra samega. Oba sta me zagotovila, da storita vse, da bodo volilci s svojimi poslanci lahko občevali neovirano po pisemski cenzuri. Tako mislimo, da bodo odslej tržaške pošte rade sprejemale zaprta pisma, naslovljena na našega poslanca.

Vojno-posojilno zavarovanje cesarske dvojice. Njegovo Veličanstvo cesar in Njeno Veličanstvo cesarica sta pri c. kr. avstrijskem vojaškem vdovskem in sirotinskem skladu, ki stoji pod Njunim pokroviteljstvom, podpisala visok znesek VI. avstr. vojnega posojila ter sta zavarovano glavnico vojnega posojila posvetila vdovskemu in sirotinskemu skladu za sirotinsko oskrbo. — To velikodušno posvetilo nam podaje ponovno enega onih brezštevilnih dokazov ganljive ljubezni in neutrudljive skrbljivosti, ki jo kažeta cesar in cesarica za usodo varstva potrebnih vojniških sirot, ter nam more biti v svitel vzgled povsod, kjerkoli gre za to, da se blaži beda in utirajo solze. Da se je to najnovejše cesarsko posvetilo v korist vdovskega in sirotinskega sklada izvršilo potom vojno-posojilnega zavarovanja, se more obenem smatrati kot Najvišje priznanje te tako sijajno se obnesle ustanove ter more biti v pobudo najširšim slojem prebivalstva, da pri udeležbi na podpisovanju vojnega posojila z izpolnitvijo patrijotične dolžnosti združijo obenem delo družinske preskrbe in socijalne blaginje, poskrbeč na ta način, da vojno posojilo, ki je že dosedaj prekoračilo vsa pričakovanja, v pravem pomenu besede postane — ljudsko posojilo.

Šolska refekcija. Pred 14 dnevi so se na posameznih šolah odprle prve šolske jedilnice, ki jih je ustanovila komisija šolske refekcije in v katerih dobivajo učenci vsakdanjo hrano deloma brezplačno, deloma proti primerni odškodnini, kakor so že gospodarske razmere staršev otrok. Odškodnina znaša 1 K na teden, v posameznih slučajih 50 vin. To odškodnino ali bolje, pristojbino je plačati pri upravi šolske refekcije v ulici Carlo Ghega št. 6, pritličje. — Hrana se bo dobivala vsak dan, izvzemši nedelje, in sicer tudi tekom poletnih počitnic. — V torek, 4. julija t. l., se otvorite šolski jedilnici tudi za **ljudsko šolo CMD v ulici Acquedotto in za ljudsko in meščansko šolo CMD pri Sv. Jakobu** in sicer za prvo imenovano šolo v paviljonu Ljudskega vrta — kjer bodo dobivali hrano tudi učenci raznih drugih šol — za ljudsko in meščansko šolo CMD pa v njenem lastnem poslopju. — Zaenkrat so k šolski refekciji pripuščeni učenci, ki so bili zabeleženi meseca novembra 1916. Upati pa je, da bo v kratkem moglo biti poskrbljeno tudi za one učence, ki so bili zabeleženi šele letos meseca majnika. — Vsak učenec, ki je sprejet v šolsko refekcijo, naj prinese prvi dan s seboj navadno **žlico**. To je potrebno, ker ni bilo mogoče dobiti zadostno število pripravnih žlic.

C. kr. pripravnica za srednje šole v Trstu je zaključila šolsko leto 1916/17 v četrtek dne 28. junija s slovesno službo božjo in razdelitvijo izpričeval. Prve tri letnike (abc) je obiskovalo 108 učencev, 9 hospitantinj; druge tri letnike (abc) 109 učencev, 8 hospitantinj; skupaj 219 učencev, 17 hospitantinj. Učni vspeh koncem tekočega šolskega leta je bil sledeči: v prvih 3 letnikih je bilo 17 odlično sposobnih, 81 sposobnih, 9 vobče sposobnih, 7 nesposobnih, 4 neizprašani. V drugih 3 letnikih: 31 odlično sposobnih, 76 sposobnih, 3 nesposobni in 8 jih je dobilo ponavljalni izpit. Učenci II. letnika (abc), ki so prestopili dne 24. junija t. l. na tukajšnje c. kr. državne srednje šole, so bili na podlagi sprejemnega izpita sprejeti vsi. Učenci pripravljalnice v Trstu, ki so lansko leto vstopili v **prvi razred** c. kr. državnih srednjih šol, ter obiskovali istega v tekočem šolskem letu 1916./17. so ga dovršili s sledečim učnim vspehom. Na c. kr. drž. srednjih šolah v Trstu (c. kr. gimnaziji in c. kr. realki) je bilo: 5 odlično sposobnih, 35 sposobnih 3 v obče sposobni 1 nesposoben. Na zaposlovalnem tečaju c. kr. goriške gimnazije v Trstu: 8 sposobnih, 1 v obče sposoben, 1 je dobil ponavlj. izpit. 6 učencev je vstopilo v srednje šole izven Primorske, ki so dovršili prvi razred z vspehom. Nekaj učencev je obiskovalo pripravljalni tečaj goriškega učiteljišča, a nekateri meščanske šole, ki pa še niso zaključile tekočega šolskega leta.

Slovenska trgovska šola v Trstu. Dne 28. junija t. l. se je zaključilo sedmo šolsko leto slovenske deške, in prvo šolsko leto dekliške trgovske šole v Trstu vkljub težavnim sedanjim razmeram — z jako ugodnim uspehom, ki vzbuja najlepše nade za bodoči razvoj zavoda in povzdigo našega, doslej zanemarjenega, a za vse narodno gospodarstvo in skupni narodni napredek važnega stanu. Posebno zadovoljivo je najprej — z ozirom na vojni čas in njegove zahteve — že število učencev. Prvi letnik deške trgovske šole je imel 29 učencev, drugi pa 22 učencev, oziroma privatistov in hospitantk. V pripravljalnem letniku je bilo 28 učencev. Na dekliški trgovski šoli — katere prvi letnik se je otvoril s tem šolskim letom — je bilo 27 učenk. Največ učencev je bilo seveda s tržaškega ozemlja, a bilo jih je tudi iz drugih slovenskih pokrajin. Učni uspehi so bili zelo povoljni in je gotovo, da bodo učenci pridobljeno znanje porabljali v svojo in v korist slovenskega trgovstva v deželi. Vpisanih je bilo torej vseh skupaj 107 učencev in učenk, koncem leta pa jih je bilo še 94, razmeroma zelo visoko število, zlasti če upoštevamo sedanje razmere in če primerjamo to število s podatki drugih trgovskih šol v našem mestu, ki uživajo razne ugodnosti. Učenci so bili razun enega (Hrvata) vsi slovenske narodnosti. Klasifikacija koncem leta je bila relativno dobra: 12 odličnjakov, 51 je imelo prvi red, 11 jih je pripuščenih k ponavljalnemu izpitu, 12 ima drugi in 3 tretji red, 7 je neklasificiranih. Letos se je otvoril prvi letnik »Slovenske dekliške trg. šole«, in s prihodnjim šolskim letom se bo otvoril tudi drugi letnik, tako da bo poleg deške, tudi samostojna dekliška dvorazredna trgovska šola, ki bo imela ravnotako pravico javnosti. Pouk se je vršil z ozirom na sedanje res hude razmere nepretrgano, tako da so imeli učenci I. in II. letnika vsak dan pouk do dveh, dvakrat na teden celo do treh popoldne. Če pa pomislimo, da bi morali učenci, ki stanujejo v okolici, ostati pri eventuelnem pop. pouku do 5 ure v mestu in da bi prišli ob 6 ali celo ob 7 uri in kasneje domov in da tudi za ostale ne bi bila dvakratna pot v šolo najbolj prijetna in ugodna, je bila to res edina rešitev, kajti pouk na strokovni šoli se da težko in le z najhujšimi posledicami skrčiti. Morda bi pa tudi tukaj lahko prišla na pomoč šolska refekcija. Dobro bi bilo, da bi kompetentni faktorji o tem premišljevali in ukrenili primerne korake. Šolo vzdržujejo skoro izključno slovenski denarni zavodi v Trstu. Poleg ustanovitelja »Trgovskega izobraževalnega društva« v Trstu so prispevali Trž. posojilnica in hranilnica K 4000, Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu K 2000, Jadranska banka K 1500, Ljubljanska kreditna banka K 500, in Živnostenska banka K 200. Letos pa figurira prvič med njimi tudi država. Po sedmih letih obstanka šole je c. kr. naučno ministrstvo blagovolilo nakazati šoli znesek K 5000. Da ni ta znesek v nobenem razmerju s potrebami in z vitalnimi interesi trg. šole razvidimo najlepše iz tabele, ki nam predočuje učiteljsko osobje. Med trinajstimi učnimi močmi ni niti enega pravega in definitivnega učitelja na zavodu, edino dva učitelja sta kolikor toliko izključno le na trg. šoli. Drugi so sami »zunanji« učitelji, in kar jih je notranjih, se ne vidijo nikakor navezanih na zavod. Tukaj bi morda lahko posredovali naši poslanci. Država

---

PODLISTEK

Milijonar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisal **Evgen Chavette.**

Bled, toda popolnoma mirno je stopil baron de Cambiac korak bliže, in je, stegnivši roko nad Avroro, ki je bila že napol mrtva vsled prestane bolí, rekel počasi:

— Ta gospa je nedolžna. Priznavam, da sem jaz tisti, ki je hotel umoriti barona de Lozerila.

Ko je začula to priznanje, se je gospa Brichetova hipoma vzravnala pokoncu, vzkriknila, da je pretreslo srce vsem, in se potem, ko je zaman poizkusila izpregovoriti, zgrudila zopet na svoje mesto.

Za ves svet je veljal ta vzklik kot vzklic žene, ki je videla, da se je vendarle izkazala njena nedolžnost.

Le ena sama oseba se ni dala prevarati, in ta je bil doktor Maurice Gardie.

Tekom onega pretresljivega prizora se je spomnil onega okna v paviljonu gospe Brichetove, ki se nekaj minut pred izvršitvijo zločina odprlo tako hitro in zopet zaprlo. Spomnil se je tudi onega zamolklega šuma, ki ga je najbrž povzročil skok nekoga iz precejšnje višine, onega šuma, ki ga je čul prav odtam, kjer se je pozneje našla zlomljena ostroga. Ko je torej čul, da se je de Cambiac priznal za krivca, si je Maurice takoj dejal sam pri sebi.

— Baron prav tako ni zagrešil zločina, kot ga ni zagrešila gospa Brichetova. Žrtvoval se je, da bi oni, katero ljubi, rešil obenem življenje in čast.

Colard je še vedno sedel poleg Maurica.

— Sedaj je gospa napol rešena iz nevarnosti. Sedaj gre le še za umor gospoda Bricheta, — je pošepetal hišnik zdravniku.

— Upajmo, da se ravno tako reši tudi druge obtožbe, — je odgovoril Maurice, katerega je baronova požrtvovalnost napravila zaupljivejšega. — Da, stari moj prijatelj, kmalu boš videl svojo gospo, ko se bo z glavo pokoncu in spoštovana zopet vračala v svojo palačo.

— ....In bogata, kaj ne? Kajti potem je oporoka pravomočna? — je dostavil zvesti služabnik mrko.

— Za vraga vendar, da! Kakor hitro je dokazana njena nedolžnost in je ugotovljena smrt njenega soproga, nastopi gospa Brichetova takoj dedščino.

Ko je Maurice dve minuti pozneje hotel zopet nagovoriti Colarda, ga ni bilo več ob njegovi strani. Posmejal se je in zamrmral sam zase:

— Vsled svoje požrtvovalne ljubezni postaja krivičen. Kakor je drugače dobrosrčen, bi bil Colard vendarle želel, da bi obsodili Avroro, samo da bi njegova ljubljena Pavlina dobila imetje. Gotovo se je zavlekel kam v kakšen kot, da bo jokal tamkaj, dobri starina!

Ko je priznal svoj zločin, se je baron de Cambiac, ne da bi počakal, da predsednik odredi njegovo aretacijo, vsedel na zatožno klop med kapitana in njegovo hčer.

Ko se je de Cambiac vsedel poleg njega, je Hanibal ravno žalostno ogledaval sveženj bankovcev, ki je spravil de Cambiaca na zatožno klop, in mislil sam pri sebi:

— De Lozeril, ta lopov, vtakne potem, ko bode razprava končana, lepo vse štiri svežnje v svoj žep, in vendar sem si enega jaz pridobil popolnoma pošteno. Tisti, ki je okraden, sem le jaz!....

Iz teh razmišljanj ga je prebudil de Cambiac, ki se je vsedel poleg njega. Smehljaje se je Hanibal obrnil k njemu, mu podal roko in rekel potihoma.

— Ha! Dober dan, baron. Pol večnosti je že, kar vas nisem videl.

— Ne poznam takih podležev! — je odgovoril de Cambiac z nepopisnim izrazom prezira.

Hanibal ni odgovoril nič. Obrnil se je v stran in prekinjenje razprave porabil v to, da je kot mož z mirno vestjo sladko zadremal.

Avrora, ki je sedela na baronovi levici, se je zopet prebudila iz nezavesti in si je v silni boli zakrivala obraz z obema rokama.

— Avrora, draga Avrora, sedaj sva vendar združena! — ji je pošepetal de Cambiac z glasom, ki je, dasiravno je govoril kolikor le mogoče tiho, razodeval iskreno ljubezen.

Ta glas jo je zopet poživil nekoliko in ji dal toliko moči, da je mogla zajecljati:

— Raoul, za me ste se vrgel v pogubo!

— Bog naju reši oba, ali pa umreva skupaj, srce moje!

— Ne, ne sprejmem vaše žrtve; moram govoriti in bom tudi govorila.

— Ne, Avrora, molčala boste; kajti vaša beseda, ki bi rešila mene, bi vrgla vašega očeta v pogubo.... proti njemu govori vse. Zato ne boste izpovedala ničesar.

Kakor se je zdelo, se je gospa Brichetova, prav tako kot de Cambiac, bala za usodo svojega očeta, kajti na baronove besede je odgovorila le z bolestnim stokom.

Kakor hitro je izjavil doktor Gardie, da se je baron de Lozeril dovoljno odpočil, je gospod de Badière takoj odredil nadaljevanje razprave.

Takoj je zavladal v dvorani popoln mir, katerega je motilo edino le kapitanovo smrčanje.

Na predsednikov migljaj je stražnik potresel spečega kapitana.

— Kako? Kaj? — je dejal. — Aha, dobro, je že prav.... komedija se pričenja iznova.

Zaradi de Cambiacovega priznanja je stvar dobila sedaj popolnoma drugačno lice, in prva dva obtoženca sta se morala sedaj zagovarjati le še zaradi Brichetovega umora.

Morda je bilo vzrok, da ga je razlezilo, ker so ga prebudili iz sna, ali pa da se je domislil, da je tako najbolje, skratka, Hanibal ni počakal, da bi bil sodnik zopet začel zaslišavati, temveč je hitro vstal in zakričal:

— Grom in strela, pač morate res imeti dovolj časa, da mlatite tu prazno slamo, ko bi se stvar dala zaključiti v desetih besedah.

Onih osem stražnikov se je ravno hotelo vreči na kapitana, da bi ga posadili nazaj na njegov prostor in bilo je že pričakovati hudega boja, toda sodnik si je domislil, da bi se kapitan v svoji jezi znal zareči, in zato je dejal:

naj bi polagoma imenovala razne učne moči in jih dodelila trg. šoli. S tem bi bil zasiguran obstoj in napredek šole in bil bi tq tudi začetek podržavljenja zavoda. S posebnim zadoščenjem in veseljem pa se čita v letnem poročilu poleg državne podpore imena: Ivo Bulić in »Rojansko konsumno društvo«. Prvi je daroval 200 K glavnemu skladu trg. šole, poslednje pa je dalo na razpolago K 300 za šolske potrebščine učencev in učenk šole, ki stanujejo v Rojanu. Torej tudi naši trgovci in naše zadružništvo se je zavedlo važnosti, ki jo ima strokovna šola za naše narodno in gospodarsko življenje. Prispevala sta svoj obolon iz lastnega nagiba in s tem pokazala pot tudi drugim. Zato je njiju delo tem bolj hvalevredno.

Učenci sami pa so s prostovoljnimi prispevki poskrbeli za pomnožitev dijaške knjižnice. Z večjo in primerno državno podporo pa bi bilo tudi za knjižnico in za prepotrebne (blagoznanstveni, fizikalni in prirodopisni) kabinete poskrbljeno. Upamo, da prihodnje letno poročilo prinese v tem oziru veselejše podatke. O važnosti trgovske šole in o pogojih vsprejema učencev pa prihodnjič.

Vojna razstava. Eksekutiva komiteja prosi vse gospode načelnike posameznih sekcij, da se zanesljivo udeleže zelo važne seje, ki se vrši danes ob 11 dop. v dvorani Lloydove palače.

Vpisovanje na c. kr. navtični akademiji za II. pripravljalni tečaj in za I. tehnični tečaj se bo razen v septembru vršilo 5. in 6. julija od 4 do 6 pop. Natančni sprejemni pogoji so razvidni iz razglasov, nabitih v veži zavoda.

Nadaljna obustavitev davčnega izvršilnega postopanja. C. kr. finančno ravnateljstvo je odredilo, da se tudi za nadalje do 31. decembra 1917 ustavi splošno davčno izvršilno (eksekucijsko) postopanje v mestu Trstu in okolici. S tem pa ni vzeta davčni oblasti pravica, da uvede izvršbo proti posameznim davčnim dolžnikom, ki so v stanu plačati. Taki dolžniki so pozvani v lastno korist, da kljub temu vplačajo svoje davčne dolžnosti v plačilnih rokih, ne da bi šele čakali posebnega opomina. V vseh slučajih, v katerih se je pričelo postopanje za odpis davka v smislu finančne ministrske odredbe z dne 30. 11. 1915, drž. zak. št. 358, oziroma z dne 23. 4. 1917, drž. zak. št. 178., bo oni davčni znesek, katerega odpis se pričakuje, izključen iz izvršbe. V smislu § 57. navedene odredbe se za to dobo, v kateri je ustavljena splošna davčna izvršba, ne računajo nikakršne zamudne obresti od direktnih davkov, kolekovne in nezosredne pristojbine.

Razglas Pridobarinske komisije. Odredbo c. kr. finančnega ravnateljstva za Primorsko, s katero se je delokrog pridobarinskih komisij v področju te oblasti prenesel na predsednika, delokrog tozadevnih cenilnih komisij pa na c. kr. davčno administracijo Trst I kot oblast prve instance, se podaljšuje do konca onega leta, ki bo sledilo letu, v katerem bo sklenjen mir.

V Radgoni je 27. junija podlegel ranam Mirko **Kralj**, znan izza majniških demonstracij, ko se je radi svojega narodnega čuta in ponosa moral braniti proti večji narodno sovražni druhali, ki ga je napadla. Za njim žalujejo vsi njegovi zvesti prijatelji in znanci. Bil je brat Emilija Kralja, znanega slovenskega tržaškega gledališkega igralca.

Konsumno društvo državnih uradnikov v Trstu. Na občnem zboru tega društva o katerem smo poročali dne 27. t. m. je izrekel predsednik Virgil Berlot zahvalo aprovizacijski komisiji v Trstu, posebej pa nje predsedniku g. I. vit. Scarpi in komercijelnemu ravnatelju Tuliju Benadonu za vse usluge in naklonjenost, ki so jo izkazovali pri vsaki priliki omenjenemu društvu.

Iz Kolonje. V nedeljo, 8. julija t. l., ob šestih pop. bo sklepna prireditev otroškega vrtca CMD v Kolonji. Vabimo k obilni udeležbi že danes!

Vojaški pogreb. V tukajšnji pomožni in kontumačni bolnišnici Rdečega križa je 30. junija umrl za ranami, dobljenimi na bojišču, pešec nekega **pešpolka, Anton Baier.** Pogreb se bo vršil danes, v nedeljo, 1. julija, ob 4 popoldne iz omenjene bolnišnice na vojaško pokopališče.

Žalostno. Šla sem z zdravniškim izpričevalom in dvema slabotnima otrokoma na mestni fizikat, da mi mestni fizik nakaže nekaj škatelj kondenziranega mleka. Rekla sem še: Tu sta dva, doma so še trije, ki enako izgledajo — prosim! — Gospa, žal mi je, mleka nimamo več«, bil je odgovor. Vzel je drugi stranki izpričevalo in štel naprej dodatne listke za sladkor bolnikom. Ozrla sem se na svoja mala dva, mislila na one tri doma in vlile so se mi solze. In tako se godi tisočem in tisočem. Tam zunaj pa divja boj naprej — zakaj? Zato, da umiramo tu in tam, vse pa ostane status quo ante — kakor se že govori. Mati.

Vprašanje. Ker čitam v ljubljanskih listih, da se dobi tu v Trstu sledeče po dovolj ugodnih cenah, prosim slavno uredništvo, če ve kaj o tem, naj mi pove kraj, dan in uro, ko bi tudi jaz lahko bila deležna onih dobrot. Ljubljanski listi in menda tudi tržaški »Lavoratore« pišejo: Črešnje I. vrste 1 kg 96 v, črešnje II. vrste 1 kg 80 v (!!), črešnje hrustavke 1 kg 1 K 4 v, višnje 1 K 28 v (menda bi bile, če bi jih sploh bilo), ribezelj 1 K 12 v, hruške sv. Janeza 2 K 40 v in tako naprej sadje, zelenjava in grah; a ko grem čez trg, je trg čist in pometen, le pred kako stojnico je »fila« za radič, solato, ali za paradižnike, ki so še drobni kot lešniki. Gospodinja.

Uredništvu je zelo žal, da ne more odgovoriti drugače na to vprašanje, kot si je že odgovorila gospodinja sama. Trg je pač prazen, sadje in zelenjavo si pa Tržačani le še lahko — mislimo.

Kam gre tisto maslo? Pod tem naslovom smo v št. od 23. junija objavili notico, da je tržni komisar zasegel neki ženski maslo, rekoč, da bo za »Platzkommando«. Iz zapisnikov in listin, katere nam je dal magistrat na vpogled, smo se prepričali, da je bila stvar z onim maslom taka-le: Tržni komisar je zasegel maslo, ker se maslo ne sme prodajati brez izkaznic. Ko mu je pa ona ženska povedala, da je namenila to maslo v dar svoji sorodnici, ga je vrnil lastnici ter se samo prepričal, da je bilo to maslo zares izročeno osebi, kateri je bilo namenjeno. O »Platzkommandu« ni bilo pri tem govora, tržni komisar je le rekel, da bi moral maslo izročiti aprovizacijski komisiji. Ta dejanski stan je dokazan po pričevanju lastnice masla, obdarovanke in neke neudeležene osebe, ki je bila prisotna. Rade volje popravljamo svoje navedbe resnici na čast.

Pravilnost izrazov »načelstvo« in »nadzorstvo«. Menim, da je raba izrazov »načelstvo« in »nadzorstvo« pravilna in priporočljiva. Izraza sta pri naših zadrugah udomačena, označujeta v splošnem dovolj jasno funkcije teh »odborov« (kako neroden izraz bi vendar bil n. pr. »nadzorni odbor« za »Aufsichtsrat«!) in sta tudi nekaj krajša, nego »načelništvo« in »nadzorništvo«. Dvomim, da bi razna slovniška pravila mogla v stvari kaj spremeniti. Na »Vorstand« in »Aufsichtsrat« ne smemo preveč misliti, da svojih udomačenih in primernih izrazov ne popačimo. Člani načelstva so zadrugi »na čelu« in tvorijo »načelstvo« (primer »pohištvo« od »po hiši«), ali vsi niso načelniki. Predsednik načelstva je samo eden in se po mojem mnenju imenuje lahko krajše »načelnik«: vsi drugi so »člani načelstva«. — Izraz »nadzorništvo« (Inspektorat, Inspektion, da tujk ne porabimo!) pa v naših zadrugah nima mesta na nobeden način; sploh so nam »inšpektorji« (nadzorniki) pri zdravem zadružnem delu neljubi gosti — odklanjamo jih; torej »predsednik nadzorstva« (morda za domačo rabo krajše tudi samo »predsednik«) in »člani nadzorstva«. — Ako je izraz »načelstvo« (kakor »pohištvo«) pravilen, potem se bomo pač slej kot prej posluževali tudi izraza »nadzorstvo«. Z največjim veseljem pozdravlja končno vsak pravi zadrugar ta »odbora« s priponkama -stvo in -ništvo brez razlike, ako se le zavedata pred vsem tudi svojih dolžnostij ter jih vestno vršita. — A. Žmavc v »Zadrugi«.

Z Vrdelce. Kakor že javljeno, priredi otroški vrtec v Vrdelci danes, 1. julija, ob 6 pop. na vrtu otroškega vrtca svojo zaključno veselico. K tej prireditvi so vabljeni vsi, brez izjeme. Naj vsak prihiti v našo lepo Vrdelco in naj pomore po svojih močeh vrtcu in žnjim naši narodni stvari. Torej na svidenje tudi pri dobri kapljici. Vstopnina za odrastle s sedežem 60 vin., za mladino 30 vin., otroke 10 v.

Vreča leta. Stare kronike pripovedujejo o tem sledeče: Leta 738 po Kristovem rojstvu je bila v Evropi, posebno pa na Francoskem, taka vročina, da so se skoro vsi vrelci posušili, da je mnogo ljudi in živine poginilo od žeje. — Leta 879. so žanjci in kosci padali po poljih. — Leta 990. je uničila vročina vse pridelke. Radi bede, ki je nastala vsled tega, je pomrlo mnogo ljudi od lakote. — Leta 1000. so se vsi bali, da se svet pogubi, in k temu so se še posušile v Nemčiji vse reke in izvirki. Ribe so segnile in provzročile strahovite epidemije. Mislili so, da ta ogenj uniči svet. — Leta 1102. so se posušile reke in izvirki. Korito reke Rene je postalo suha peščena tla. — V l. 1132. je bil pesek tako vroč, da so se mogli v njem skuhati jajca v kratkem času. — L. 1303 so mogli ljudje peš preko Seine, Love, Rene in Donave. — Leta 1393. so se vse rastline posušile, a živali so padale vsled vročine. — Leta 1538. do l. 1541. je trajala suša neprestano. Mnogo rek je kar izginilo. — V letu 1646. je 58 dni zaporedoma vladala neznosna vročina. — Leta 1710. ni padlo od aprila do oktobra niti kaplje dežja. Po vrtovih, kjer so mogli zalivati, je to leto dvakrat rodilo. — Leta 1818. je bilo že v maju 38 stopinj Reaumira — Leta 1830. so v Nemčiji in na Francoskem v mesecu juniju in juliju imeli temperaturo 35 stop. Celziusa. — Zadnje hudo vroče leto je bilo leta 1911. — Bog nas obvaruj vsaj te hude šibe.

Iskrene pozdrave tržaškemu slovenstvu pošiljajo Slovenci tržaške okolice in zaledja, služeči kot sanitetni mornarji v c. in kr. mornariški bolnišnici: Andrej Skerlavaj, san. kvart. mojster, odlikovan z bronasto svetinjo Rdečega križa in železnim križcem, Anton Pobega san. kvart. mojster, z bronasto svetinjo Rdečega križa, Ernest Fabro, z bronasto svetinjo Rdečega križa, Rajmund Zuljan, Just Pečar, Ivan Bočaj, Jožef Pečar, Ivan Vidav, Karel Bertok, Anton Gergolet, Alojz Vidav, Ant. Merlak, Peter Sodnik in Josip Grgič.

Zaplemba imetja. Tržaško deželno sodišče je izreklo zaplembo imetja naslednjih oseb: Jovan **Barbić**, 21 let star, iz Krtol v Dalmaciji, pomorščak, v zadnjem času rez. praporščak; Marko **Berić** iz Kučišta na Korčuli, dijak, zadnji čas črnovojnik-pešec, oba pri 37. domobranskem pešpolku; Budimir **Branko**, rojen leta 1897. v Varcar-Vakufu v Bosni, dijak, enoletni prostovoljec 20. lovskega bataljona; vsi trije so osumljeni zločina ubega k sovražniku; Andrej **Strosser**, rojen leta 1876. v Šempasu, zadnji čas c. kr. carinar v Tržiču, sedaj odsoten, osumljen zločina proti vojni moči države; Josip Marij **Lusina**, rojen l. 1893. v Krku, dijak, nazadnje enoletni prostovoljec 97. pešpolka, osumljen zločina veleizdaje.

Mestna zastavljalnica. V ponedeljek, 2. julija, se bodo od 9½ dop. do 1 pop., prodajale na javni dražbi **dragocenosti**, zastavljene meseca marca leta 1915. na svetlomodre listke serije 137 in sicer od št. 220.701 do št. 222.400.

Dragocenosti, ki so bile zastavljene v tržaški mestni zastavljalnici v prvem polletju leta 1916. na **rumene** listke serije 139, so vse prispele sedaj z Dunaja in se bodo vračale strankam v torek, 3., sredo, 4., četrtek, 5., in petek, 6. t. m., od 8 dop. do 1 pop. v zato določenem prostoru v pritličju zastavljalnice. Predmeti, ki se ne rešijo v določenem roku, se v kratkem zopet odpošljejo v shrambo na Dunaj. Več kot 5 listkov obenem se ne odpravlja. Stranke, ki bodo ob 1 še v poslopju zastavljalnice se poslužijo redno.

Prosimo slovenskih, hrvatskih in čeških knjig za naše ranjene in bolne junake ter za one v okopih. Pošljejo naj se v Narodni dom.

— Pustite obtoženca naj govori!

— Na mojo vero, to je prva pametna beseda, ki sem jo danes čul tu. No vidite, sedaj, ker je mogoče, bom pa govoril.

Ko se je ozrl po vsej dvorani, je nadaljeval v svoji cinični gotovosti porogljivo:

— Dokler je šlo za rano, ki jo je dobil baron de Lozeril z bodalcem v zatilniku, sem vas pustil, da govorite in sem se kolikortoliko oziral na vašo fiksno idejo, da sem jaz tisti, ki ga je zabodel z bodalcem. Sedaj, ko vam je dokazal nekdo drug s svojim priznanjem, da sva midva, moja hči in jaz, nedolžna na tej stvari, pa naju zopet začenjate mučiti z neumno izmišljotino o Brichetovem umoru. Ali morete sploh dokazati, da je Brichet mrtev?

— Izpoved gospoda de Lozerila potrjuje to kar najjasneje.

— Dobro, naj bo... moj zet je bil torej umorjen... Toda ali izhaja potem odtod, da sem ga moral umoriti prav jaz? Pijanec sem, pretepač, pohlepen sem po denarju, igralec sem... nanizajte vse te moje slabe lastnosti skupaj v cel rožni venec; vse priznam... Toda ne boste mi mogel dokazati, da bi bil kapitan Fouquier strahopetec, ki mori ljudi, ki se ne morejo braniti. Postavite proti meni deset oboroženih mož, pa jih sesekam na kose, ne da bi me le količkaj zapekla vest, to priznavam... toda ne izpozabil bi se nikdar na svojem smrtnem sovražniku, če je neoborožen... četudi bi skušnjavo še povečevalo dejstvo, da bi spal na vrečah denarja.

Oni, ki želijo pobarvati moške ali ženske obleke ali drugo volneno blago, naj se obrnejo na barvalnico Via del Salice št. 2, Piazza Barriera vecchia, Pellizzaro (1191)

Diplomirana učiteljica podučuje z gotovim uspehom po najhitreji in najlažji metodi otroke in odrasle (gospe, gospodične in gospode) nemško in slovensko na svojem domu po zmerni ceni. Informacije od 1—8. Ulica Chiozza 27 III. n. II. stopnice zadaj na dvorišču vr. 8 A 1

Slamnate čevlje (šolne). Slav. občinstvu in gosp trgovcem priporočam slamnate čevlje in slamnate podplate za v čevlje, katere sem začel izdelovati, tako da vsaki zahtevi lahko ugodim. Ker je druga obutev tako draga, bodo ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah, dobro došla. Naj vsak poskusi. Franc Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. 3073

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za notranje, nervozne in otroške bolezni (blizu cerkve sv. Antona novega.)

C. k. priv.
Avstrijski kreditni zavod
za trgovino in obrt
(I. r. priv. Stabilimento Austriaco di Credito per Commercio ed Industria)
Podružnica Trst, Trg Marije Terezije štev. 2
se bavi z vsemi bančnimi posli toliko tukaj, kolikor na Dunaju VII. Zollergasse 2 (Naslov za brzojavke na Dunaju „Filcredit")
Obrestna mera za vloge na knjižice 3½%, na že izdane knjižice stopi ta obrestna mera v veljavo z dnem 1. decembra 1916.
Blagajna je odprta od 9 zjutraj do 1 pop.
Vrhutega uraduje oddelek za varnostne celice (safes) v Trstu od 10—12 predpoldne.

Srbež — Znoj — Solnčni lišaj — Lupenje kože — Kraste in pege — Kožne bolezni-mehurji — Otekline in rane.
Gotovo sredstvo proti tem je
JANTROVA MAST,
ki ne maže in je brez duha. — Mal lonček K 3, veliki K 5, obiteljski K 9.
Poleg tega Jantrovo milo K 4.
Glavno skladišče: Vladko Bartulić, Zagreb, Jelačičev trg 19.
Izdelovatelj: Gerö Šandor, lekarnar v Nagykőrös-u št. 83.

Fotografični atelje DAGUERRE
Trst - Corso štev. 39 - Trst
Razglednice v platinu. Specijaliteta: slike v barvah, fotoschizzi. Gabinet, visit, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava. —

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA
PODRUŽNICA v TRSTU
Ulica Ponterosso vogal ul. Maria Teresa. - Lastna palača.
Delniška glavnica K 60,000.000. — Rez. zakl. 25,000.000.
Izvršuje kulantno vse bančne in menjalnične transakcije.
Uradne ure od 9—1 pop.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Lep lovski pes, mlad je na prodaj. Ulica Cattedrale št. 8 od 12—3 pop. 1206

Potrpežljiva učiteljica nauči nemško pisati in govoriti v treh mesecih. — Barriera 23 I. 1205

Proda se zajce, samce in samice ter mlade. Mo in grande 2. II. 1204

Išče se v Barkovljah, pri kmetih, soba z 2 posteljama in kuhinjo. Ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod „Foebus". 1201

Išče se majhno meblirano stanovanje s kuhinjo. Ponudbe pod „Stanovanje" na Ins. odd Edinosti.

Sprejme se begunka brez otrok za oskrbovanje gospodarstva Ponudbe na Peter Kariš, poštno ležeče Barkovlje. Ponudbe se sprejemajo do 15. 7. 1200

Pridno, pošteno služkinjo sprejmem takoj. — Martinčič, Ulica Commerciale 9, IV. nadstropje. desno. A 5

V najem se odda soba s prostim vhodom. — Commerciale 14, I. vr. 3, desno (B 5

Žaklje vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 1175

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št 10. 407

Vreče prazne, stare in nove kupuje tvrdka Jakob Vatovec ul. Carintia 19. 1173

VINO belo in rudeče
od 56 litrov naprej razpošilja po povzetju
A. OSET pošta Guštanj Koroško

Hermangild Trocca
TRST, ulica Barriera vecchia 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetlic s trakovi in napisi. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd.
Najnižje konkurenčne cene.

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Cena: I. vrste K 2, II. vrste K 1.

Emilia Ceregato
Trst Campo S. Giacomo 2
Priporoča cenjen. občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.
Prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

Zlatarnica G. Pino
v Trstu se je preselila na Corso št. 18
v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Pigno.
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, pratanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

Kislo vodo
na brizganec (Spritzer) od 25 steklenic naprej razpošilja
A. OSET pošta Guštanj Koroško
Kupim vsakovrstne prazne steklenice, sode in vino.

GAMBRINUS
Varietè — Kabaret
vsaki večer ob 9½
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1·—

IVAN KRŽE — Trst
Piazza San Giovanni 1.
Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenin, škafov, brent, čebrov in kad. sodčekov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih košev, jerhasev in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. — PRIPOROČA svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelane, zemlje, emaila, kositarja ali cinka, nadalje pasamanterije, kletke itd Za gostilničarje pipe, kroglje, sesalje in stekleno posodo za vino i. t. d. i. t. d.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
(Lastna palača)
ustanovljena leta 1838.
Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju streli in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah.
Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625.992·40
Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12 1915) K 546,405.849·—
Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 872.453.443·85.
Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

Toplice Sv. Štefana (S. Stefano) Istra
so odprte od 1. junija do zadnjega septembra 1917.
Kopelj, stanovanje in hrana
(Rjuhe se ne oddajajo)
Lastnik in ravnatelj St. Bartetich.

„Tržaška posojilnica in hranilnica"
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST
(v lastni hiši) vhod po glavnih stopnjicah.

POSOJILA DAJE
za vknjižbo 5½%,
na menice po 6%,
na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE
sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po
4%
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zavod sam. — Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE) HRANILNE PUŠICE.)

Poštno hranilnični račun 16.004. TELEFON št. 952
Ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.
STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.
Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsak delavnik ob uradnih urah

Tedensko zdravstveno poročilo. V času od 24 do 30. junija t. l. je bilo v tržaški občini zaznamovati 9 slučajev osepnic, 3 slučaje škrlatice, 8 slučajev davice in 16 slučajev legarja.

Podpisi na VI. vojno posojilo.

23. izkaz. - Parobrodna družba „Unione austriaca" prej „Austro-Americana" — Bratje Cosulich K 5,000.000, Mednarodna trgovska banka v Avstriji K 500.000; zav. družba „Meridionale", delniška družba za izdelovanje rastlinskega olja po K 100.000; N. N. K 75.000, „Metkovich" K 61 900, c. kr. svetnik Josip Grioni za svoje uprave K 10.000; Julij Micolich, c. kr. dvorni svetnik dr. Herman Matheusche, Roza Glass, Marija Glass, [illegible] a Iv. Fucich ml. Leopold Brunner po K 10.000; J. pl. Macchio K 9900. Ljudska hranilnica in posojilnica (nadaljen podpis) K 6200; Ema Pfeifer, dr. Ed. Enenkel po K 5000; zapuščina Edvarda Elmarja pl. Lbenthal K 4900, Franc Kokavec K 4000. prof. dr Sebastijan Gattorno K 3000; Fran Mikar, dr. Josip Manzutto, Ana Lukin, Edvard Kolenaty, Urša Kavrečič, kap. Josip Idropec, prof Marij Gius., Nikolaj Gasparis (kav. „Corso", in „Pitschan", Franc Fayenz po K 2000; Gospodarsko društvo Bazovica K 1500; Elija Mańia Josip Laurencich, dr. Karel Krauseneck, c. kr. okrajni sodnik, H. Kramer, Dojmo Ivanissevich, Elvira Hermann, Herman Girardelli, Peter Helringer, Amelija Fleischmann po K 1000; dr Gvidon Guttman, Andrej Luxich, R. V. D. Macchioro, Gvidon Janni po K 500; Emil Manin, Anton Eppi (kav. „Torrente" po K 400; Iva Glavnal, Franc Herzog, Ana Husu, Anton Kocja čl., Eliza Mellinz po K 200; A. Furian K 150; Ivan Vikon, M. Teodoro po K 100; Karel Guadagnan K 50.

24. izkaz. - Tržaška ladjedelnica K 600.000, Brače Cosulich K 500.000, M. Liebleln K 250.000, Ignac Hosner K 173.000, dr. Franc pl. Rabl (na račun tretjih) K 100 000, škofijski ordinarijat (nadaljen podpis) K 61.80; brodolastnik Ivan Racich, Officei Triestini S. A. po K 50.000; trž tramvajska družba K 40.000; R. S., baron Peter Morpurgo po K 30000; M. Niseteo in soproga K 12.000, družba „Ost. ung. Eisenschutz" K 10.000; Angelo Piaz a & Co. (II podp.), dr Aleksander Sevastopulo, Mat. Premuda, Franc Rebec, Rimini & Sanguinetti, Rita, M. Rosenbaum, Oliviero Rossi po K 5000; Alma Rudowits, dr. Jurij Rocco, Jakob Pollak po K 3000; Andrej Mikisa, Supuik v Grimaldi K 2500; Elza Roth, Maksimilijan Robba, H. Rauber, David Perlmutter, H. Moni po K 2000; Budinich Cl. & sinovi (nadaljen podp.), Bratje Mosettig, Evgen Morelli, Alojz Pascutti. Gabrilo Pavav, Marija Antonijeta Rosmann, Ana pl Rezmini-Zaha po K 1000; Marija Pillik, Lucjan Rovere po K 500; Anton Parmeggiani, Rudolf Rubbia po K 400; Marij Millich, Gvidon Romanin, odv. Hektor Pollanz, Romanin Gvidon po K 300; Marija Rocco K 200; Petrič Marija Jožefa, Gvidon Rovere po K 100; Marija Matajic K 50.

DAROVI.

Ga. Pepina Staudacher je nabrala ob priliki otvoritve svoje restavracije na Opčinah med gosti K 42'—. Polovica moški, polovica ženski podružnici CMD. — Denar hrani uprava.

Za dobrodelne namene je izročil Ivan Zanier drž. ljudski šoli v ulici Fontana K 50, od teh K 10 za oslepele vojnike.

Gospodarstvo.

Poletno pomnoževanje vrtnic.

Razen cepljenja vrtnic na šipek, (divja roža), ki se ga vrtnarji navadno poslužujejo, da krasijo vrte z visokodebelnatimi drevesci, je za vzgojo grmičastih pritličnih vrtnic boljša pot, ako jih množimo v juniju in juliju s potaknenci. Mnogo neprijetnega dela si prihranimo s tem, da vam v poznejših letih ni treba iz rožnih grmov zatirati neprijetnih divjih izrastkov.

Potaknenec se imenuje kratka, okoli 10 cm dolga šibica letošnjega leta. Tej odstranimo listje, odrežemo gladko pod spodnjim očesom in potaknenec je gotov. Ko smo si priredili potrebno število takih, potaknemo jih v čisti rečni pesek v gorko gredico po 5 cm narazen, tako globoko, da gleda eno očesce iz zemlje. Klina se ne rabi, ker je pesek rahel. Ko je to delo končano, se zalije in pokrije s šipami, ki jih treba na spodnji strani zamazati z ilovico, da jih solnce ne opeče. Pred vsakim osušenjem treba zalivati z ogreto vodo, ker mrzla je škodljiva.

Kdor nima gorke gredice, nasadi naj rožne potaknence v zabojčke ali lonce in postavi med dvojne šipe na okno. Proti solnčnim žarkom pa naj jih zavaruje s časopisnim papirjem. Čez nekaj dni začno poganjati in tedaj jih je treba polagoma privajati zraku, da se namreč v začetku samo podnevi, potem pa tudi ponoči pušča okna odprta. Zgodaj bodoče pomladi presadi jih na stalno mesto, kjer te bodo razveseljevale in donašale dobička.

Jos. Štr.

SAHARIN.

Danes, ko je saharin prišel v promet, je potrebno, da vsaj nekaj vemo o tem predmetu, ki naj služi kot nadomestek za sladkor. Kakor sladkor je tudi saharin plod rastlin, dasi je seveda pot, katero prehodi do izgotovitve, mnogo daljša nego pri sladkorju. Izvor saharina je v preostankih rastlin, ki so strohnele v prostorih brez zraka, v premogu. Ta, porabljen v tovarnah za plin, daje kot postranski produkt koks in katran. Iz slednjega se poleg drugih kemičnih snovi (barv, karbolne kisline, naftalina in premogove smole) pridobiva tudi toluol, tekočina, ki gori s svetlim plamenom, in iz katere se končno tvori saharin. To umetno sladilo prihaja v trgovino v obliki malih belih tablet in ima 350—500 krat več sladkobe nego sladkor.

Razun kot sladilo se saharin ne da rabiti namesto sladkorja, ker nima niti redilne vrednosti niti je vrenja sposoben; nima moči in ne tvori v sadnih sodih alkohola. Saharin se torej posebno tam rabi, kjer se gre za sladek okus (za likerje, limonade, umetne sadne sode, konditorijske izdelke in ustne vode, za slađenje sadnih konzerv, vina, piva in octa). Tudi v gospodinjstvu se lahko rabi, seveda ne sam, ampak le za doseženje večje sladine. Saharin ni čisto sladek kakor sladkor, ampak ima priokus, ki spominja na skorjo vrbe in se posebno pozna v močno sladenih jedeh in pijačah. Tudi je vsled malih množin, katere je treba dajati, težko zadeti pravo mero, in damo včasi premalo, včasi preveč. Raztopljenje saharina pred porabo je zopet težavno, ker se mora saharin topiti v destilirani, vsaj apna prosti vodi, ker sicer dobi raztopina neprijetni priokus.

Mnogo priporočljivega nego baš opisana je poraba saharina na ta način, da se ga zmeša s prašnim, ozir. kristalnim sladkorjem. Seveda je treba oboje temeljito premešati. Po natančnem odtehtanju obeh delov se dajo saharinovi koščki v možnar, kjer se zdrobijo v prah. Ta prah se pridene čistemu sladkorju in se oboje v primerno veliki skledi zelo dobro premeša. Glede težnega razmerja obeh delov uvažuj sledeče:

Če naj n. pr. 1 kg kristalnega ali prašnega sladkorja spraviš potom saharina s 450 kratno močjo na dvojno sladno vrednost, je račun sledeči: 1 kg sladkorja; 2'22 g (1000 g: 450) saharina ima sladno vrednost 2.22 × 450) 999 g ali okroglo 1 kg sladkorja, torej ima mešanica (1000 g prašnega ali kristalnega sladkorja + 2.22 g saharina =) 1002.22 g skupne teže sladno vrednost 2 kg sladkorja.

Če imaš tablico saharina, ki tehta 5 g in ima 450 kratno sladno vrednost, in če hočeš to množino s sladkorjem tako zmešati, da dobi slednji 3 kratno sladno vrednost, moraš 450 množiti s 5, da zveš, da je saharin enak množini 2250 g = 2'250 kg sladkorja. K 5 g saharina moraš torej pridati 2250 g : 2) 1125 g oz. 1'125 kg sladkorja, da spraviš sladkor, ki tehta 1125 g = 1'125 kg, na trikratno sladno vrednost, t. j. na 3'375 kg.

Kdor je torej poprej rabil za svojo kavo 2 žlici čistega kristalnega sladkorja, rabi sedaj v prvem zgoraj opisanem načinu mešanja samo še eno žlico »saharinziranega« sladkorja, s čimur si prihrani polovico pravega sladkorja.

V gospodinjstvu rabljeni sladkor pretvarjati na več ko trikratno sladno vrednost, ni priporočljivo, ker je prvič težko zadeti pravo množino sladkorja, drugič se pa izgubi redilna vrednost jedi in čisti sladkorni okus.

Omeniti je še, da se čisti saharin ne sme nikdar kuhati s tekočino, ker se pri tem nekatere tvarine spremene v milo in dajejo jedem neprijeten okus. Tudi saharin ne daje marmeladam, sokom, likerjem itd. one gostosti, kakor neenako večja množina sladkorja enake sladkorne vrednosti, ki obenem znatno pomnoži težo izdelkov. Obe lastnosti poskušajo pri marmeladah gostih sokih itd. doseči s pridatkom 2—5% krompirjevega škroba. Pri svetlih sokih in pijačah se pa ta ne sme rabiti, ker se le pomanjkljivo raztopi in tako daje iz [illegible]elkom čudno barvo. Da bi bil saharin strupen, je bajka.

Marsikatera gospodinja je gotovo z veseljem posegla po saharinu, zakaj marsikako množino sladkorja si lahko prihrani za slučaje, v katerih saharina ne more rabiti namesto sladkorja. — »Zadr.«

Črna zimska redkev.

V tržaški okolici ni še ta rastlina imela doslej dostojnega mesta, čeprav je bilo vedno veliko popraševanje po njej. Vzrok bo v tem, da so jo dovažali iz goriške okolice in je od tod v Trstu dobila ime goriške redkve. Ker je letos Tržaška kmetijska družba oddala precej tega semena, naj v navodilo za negovanje služijo sledeče vrstice.

Zimska redkev ljubi, kakor strniška repa, od prejšnje setve ognojeno, ali pa sveže pognojeno zemljo. Najbolj je znana črna, okrogla; je pa tudi bele ali rudeče kože ter po obliki okrogla, ali podolgovata. Nekatere vrste imajo milejši, nekatere ostrejši okus.

Redkev se seje konec junija, ali v začetku julija. Bolj zgodaj sejana ni tako sočna in gre v seme. Setev mora biti redka, da pride seme po 15—20 cm na razen. Priporočljivo je tudi seme z roko potikati krog gredic, ki so obsajene z okopavinami, n. pr. z zeljem, brokli ali s karfijoli. Ker moramo letos računati z vsako pedjo zemlje, bi se prav dobro prilegala na redko po vinogradih, kadar jih v drugič okopljemo.

Za pridelovanje redkinega semena, posadimo v pozni jeseni potrebno število redkev, prav tako, kakor belo semensko repo. Lahko si pa tudi semena pridelamo, ako zgodaj v pomladi posejemo nekaj zrnic na solnčno lego. Redkvino cvetje napadajo rade rudeče zemeljske stenice in pa kosmati hrošči-rožniki, proti katerim je edino sredstvo pridno pobiranje z roko, najvspešneje zjutraj, ko so še dremotni.

Jos. Štr.

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. — ODDA NAJ SE V »NARODNI DOM«.

PRIPOROČLJIVE TVRDKE

Trgovina jestvin
IVAN BIDOVEC, Trst, ul. Campanile 13 (Trg Ponterosso). Ima v zalogi: kondenzirano mleko, čokolado kavini nadomestek, čaj, marmelado, paradižno konservo, kocke za juho, ženf, sardine ter raznovrstne konserve — Pristni Jamaika rum, konjak Marty, vermouth, višnjevec ter več vrst mineralnih vod, vse po zmernih cenah. 414

Mehanična delavnica.
ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. Via Media 26. Izdelovanje in popravа strojev in motorjev. Proračuni. 991

Knjigoveznica
PIETRO PIPPAN, Trst, ulica Valdirivo 19. Artistična vezava. Žepni koledarji lastnega izdelovanja. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki
M. ZEPPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrata. Cene zmerne. 202

Hotel Continental
Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corsa). Prenočišče za vojake. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 190

Papir.
VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih vrečic lastne tovarne. — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollinar Trst, Via del Gelsi 16. 256

Šivalni stroji.
DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vseh pritiklin. Delavnica za popravljanje. 258

„Salone Edison"
Trst, Vojaški trg (Piazza Caserma) Palača Vianello. Najpriljubljeni kinematograf tržaškega občinstva, kjer se predstavljajo najboljši gledališki films. 211

Damska krojačnica
A. RIEGER, Trst. ulica Torrente št. 30, I. nadst. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za giedališče itd. Cene zmerne. 337

Nepremočljivi plašči.
LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 10. Bogata izbera vojaških plaščev od K 20— naprej. 257

Jestvine na debelo.
Bogata izbera vsakovrstnih jestvin; proda na debelo RUGGERO GAMBEL v Trstu, ulica delle Acque vogal ulice Coroneo. 244

Pasi za prenos in platno za jadra.
LUIGI ZUCULIN, odlikovana tovarna zagrinjal in asfaltov. Rojan štev. 2. Urad ulica Ghega 2. specijaliteta: zastori za gostilne, kavarne, prodajalne itd. 232

Brivnica
„Alla Violetta", Trst, ulica Torrente št. 30. Točna higijenična postrežba. — Vodja F. Renčič. 722

Manufakturne trgovine.
SUCCESSORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Lesni trg (Piazza della Legna) štev. 1. — Bogata izbera manufakturnega blaga. — Cene zmerne. 194

V neposredni bližini Novegamesta je na prodaj enonadstropna hiša z več kletmi in velikim vrtom. Istotam se proda tudi velika enonadstropna hiša, ki vsebuje več obokanih skladišč in kleti. Obe hiši ste ob glavni cesti, blizu kolodvora. Naslov pove Inseratni oddelek Edinosti pod Štev. 720/O.

Pfaff Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški uzorci. Seidel & Neumann in „Singer" Rast & Gasser. Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popravljanje. — Tvrdka ustanovljena leta 1878. — **FRANCESCO BEDNAR** Trst, ulica Campanile št. 19.

Oglasi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti« —

Uradnikom aktivnim vseh kategorij, **profesorjem in učiteljem**, katerih neobremenjena služnina znaša najmanje K 2300 na leto dalje **penzijonistom** ki imajo vsaj K 1400 pokojnine, dovoljuje **posojila** na podlagi življenjskega zavarovanja, proti zaznambi na služnino, oziroma pokojnino na prvem mestu in proti primernemu poroštvu pod najugodnejšimi pogoji na 5-25 letno amortizacijsko dobo **„SLAVIJA"** vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — Sprejmejo se tudi potniki za življenjsko zavarovanje s stalno plačo in provizijo. Podrobna pojasnila daje brezplačno Generalni zastop banke „SLAVIJE" v Ljubljani.

Hotel in restavracija METROPOLE Trst, ulica S. Nicolò 22. Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Josip Struckel Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina. Novi dohodi volnenega blaga za moške in za ženske obleke, svilenina, etamine, batist gladek in čipkast. Čipke za obleke kakor tudi bogata izbira okraskov in ovratnikov i. t. d. i. t. d.

KONJAK iz vina lastnega pridelka, destiliran, priznan v slučajih starostne šibkosti in želodčnih bolezni že od stoletij kot življenje podaljšajoče krepilno sredstvo. Razpošiljam 4 polliterske steklenice 12 let starega, poštnine prosto za K 40.—. 4 polliterske triletnega, čudovito ublažujoče sredstvo proti trganju 32 K. — Vino od 56 litrov naprej, rizling ali bergundec po K 3.60 liter. **BENEDIKT HERTL, veleposestnik, graščina Goliče pri Konjicah, Štajersko.**

Umetno-fotografični atelje Trst, ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst. Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede, posnetke notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrst. spomenike. POSEBNOST: POVEČANJE VSAKE FOTOGRAFIJE. Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah. **Trst, ul. del Rivo štev. 42**

Na Dunaj! potuje za nekoliko tednov mož, ki dobro pozna tukajšnje in tamošnje razmere in razume vsak posel. Kdor želi za svoje posle (trgovinske, uradne ali privatne) njegovega posredovanja, naj se zglasi pri Inseratnem oddelku Edinosti (ulica S Francesco 20, pritličje), ali naj pošlje pismeno svoj naslov in naj izrazi svojo željo.

Dnevnik „Edinost" v Trstu je izdal in založil nasledaje knjige

1. »VOHUN«. Spisal J. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.
3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.
4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergjevič Turgjenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
5. »POLJUB«. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Svĕtla. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGOSLOVANIH«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.
7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. »JURKICA AGIČEVA«. Spisal Ksaver Šandor - Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.
9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomić. Poslovenil Štefan Klavš. Cena K 1.60.
10. »JUG«. Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.
11. »VITEZ IZ RDEČE HIŠE«. (Le Chevalier de Maison rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

Novo skladišče. **Veliko skladišče klobukov** dežnikov, belih in pisanih srajc, platna žepnih robcev, moških nogavic itd. itd. **K. Cvenkel Trst Corso 28** Cene zmerne. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Ljubljanska kreditna banka Podružnica v Trstu. Ulica Caserma štev. 11. Uradne ure od 9-1. Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnate novce in devize. Daje predujme na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije. **Vloge na knjižice obrestuje 4 % netto** Vloge na tekoči in žiro-račun najbolje po dogovoru. Obavlja nakazila vojnim ujetnikom. **Poslovalnica c. kr. razredne loterije.**

Hranilne vloge sprejema od vsakega tudi če ni ud zadruge, in jih obrestuje po **4 1/4 %** večje zneske po dogovoru. Trgovcem otvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem. Rentni davek plačuje zadruga sama. Vloga se lahko po eno krono. Poštno-hranilnični račun 75.679. TELEFON 16-04.
Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu registrovana zadruga z neomejenim jamstvom. ulica S. Francesco štev. 20, II. nastropje v hiši lista „Edinost".
Posojila daje na osebni kredit in na zastava proti plačilu po dogovoru. Uradne ure: vsak dan za stranke od 8 predp. do 1 popoldne. Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA Trst, Via Cassa di Risparmio štv. 5 (Lastno poslopje). Kapital in rezerva K 13,200.000.— FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Spit, Sibenik, Zadar.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE - DEPOSITS PROMESE. Brzojavi: JADRANSKA. MENJALNICA.
VLOGE NA KNJIŽICE 3 1/2 % od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. Živahna zveza z Ameriko.
Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. [illegible] krediti, rembours-krediti. Krediti proti dokumentom ukrcanja. — Borzna naročila. Inkaso. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. URADNE URE: od 9—1 pop. ESKOMT MENIC